

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W CHEŁMŻY
ZA 2021 ROK

WSTĘP

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży (zw. dalej Ośrodkiem) jest jednostką organizacyjną i budżetową Gminy Chełmża. Działa na podstawie Uchwały Rady Gminy w Chełmży Nr VIII/48/90 z dnia 28 grudnia 1990 r. w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży, Statutu zatwierdzonego Uchwałą Rady Gminy Chełmża Nr XXXV/302/17 z dnia 26 października 2017 r. z późn. zm. oraz Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Nr 3/GOPS/16 z dnia 1 kwietnia 2016 r.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży jest jednostką organizacyjną Gminy Chełmża i działa na jej terenie. Realizuje zadania własne i zlecone, które wynikają w szczególności **z następujących przepisów prawnych:**

- 1) Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz.2268 z późn.zm.),
- 2) Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 111 z późn.zm),
- 3) Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 877 z późn.zm.),
- 4) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1249 z późn.zm.),
- 5) Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1162 z późn.zm.),
- 6) Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1227),
- 7) Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1297),
- 8) Uchwały Nr 140 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019 – 2023” (M.P. z 2018 r. poz. 1007),
- 9) Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 821 z późn.zm.),
- 10) Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 685),
- 11) Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1285 z późn.zm.),
- 12) Innych zadań na podstawie Uchwał Rady Gminy, zawartych umów i porozumień.

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 z późn.zm.) przedstawiam sprawozdanie z wykonania zadań z zakresu pomocy społecznej za rok 2021. Ponadto przedstawiam wykonanie zadań z zakresu realizacji świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń wychowawczych.

P o m o c s p o ł e c z n a stanowi ważny system wsparcia osób i grup społecznych znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, których nie są oni w stanie przezwyciężyć i rozwiązać samodzielnie. Polityka pomocy społecznej w Gminie Chełmża ukierunkowana jest na podejmowanie różnorodnych działań na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ma na celu udzielenie im zarówno świadczeń jak i usług, które mogą powodować zmianę sytuacji społecznej i materialnej tych osób/grup. Podejmowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży działania dowodzą, że duże znaczenie w podejściu do rozwiązywania problemów osób i rodzin pozostających w systemie pomocy społecznej ma udzielanie wsparcia odpowiadającego na zróżnicowane potrzeby podopiecznych. Z tym też niewątpliwie wiązał się dobór odpowiednich metod, narzędzi i usług społecznych. W poniższym sprawozdaniu scharakteryzowano wszystkie realizowane w roku 2021 działania. Przedstawione zadania realizowano zarówno w aspekcie merytorycznym, jak i finansowym w oparciu o istniejącą strukturę organizacyjną ośrodka, z uwzględnieniem także źródeł finansowania poszczególnych zadań. Analizie poddano także sytuację odbiorców poszczególnych rodzajów świadczeń. Z punktu widzenia merytorycznego i finansowego zadania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży w roku 2021 r. wykonano zgodnie z założeniami i obowiązującymi przepisami prawa.

KADRA OŚRODKA

W 2021 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych było łącznie 9 osób dla następujących stanowisk: kierownik (zatrudniony na pełnym etacie), główna księgowa (zatrudniona na pół etatu), pracownicy socjalni (4 pracowników zatrudnionych na pełnych etatach), pracownicy do obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego 1 pracownik (w tym: 1 pracownik zatrudniony na pełen etat), pracownik do obsługi świadczeń wychowawczych 1 (zatrudniony na pełen etat) oraz pomoc administracyjna (1 osoba zatrudniona na pół etatu).

Organizację pracy i zatrudnienie w Ośrodku określa Regulamin organizacyjny zatwierdzony w dniu 1.04.2016 r., którego zapisy precyzują zadania poszczególnych stanowisk. Funkcję pracodawcy w stosunku do zatrudnionych pracowników pełni w Ośrodku kierownik. Kierownik reprezentuje Ośrodek na zewnątrz a do jego obowiązków należy także zwykły zarząd w zakresie mienia i gospodarki finansowej. Wszyscy pracownicy zatrudnieni w Ośrodku Pomocy Społecznej spełniają wymagane ustawowo kwalifikacje. Wykonują swoje obowiązki stosownie do zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców gminy, zarówno indywidualnych jak i zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej, w oparciu o obowiązujące przepisy i procedury. Bardzo ważnym celem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży jest dążenie do wzrostu jakości świadczonych usług i skutecznie prowadzonych działań. Aby osiągnąć ten cel pracownicy Ośrodka muszą permanentnie doskonalić swój warsztat pracy, szczególnie umiejętności metodologiczne, społeczne, umiejętności związane ze stosowaniem wiedzy z zakresu prawa, podejmowania decyzji i szybkiej interwencji socjalnej, stosowania w praktyce wiedzy naukowej oraz umiejętność wykorzystania zdobyczy techniki podczas wykonywania pracy. Aby sprostać stawianym licznym wymaganiom oraz

nie popaść w rutynę wykonywania obowiązków zawodowych pracownicy uczestniczyli w 2021 r. w szkoleniach dostosowanych do ich potrzeb. Szkolenia ukierunkowane były na doskonalenie umiejętności interpersonalnych i społecznych, stosowania prawa w realizacji zadań jednostki oraz narzędzi w pracy z klientem pomocy społecznej. Szkolenia pracowników dotyczyły również spraw związanych z ochroną danych osobowych.

WYDATKI OŚRODKA

Wzorem lat ubiegłych wydatki Ośrodka w roku 2021 finansowane były z różnych źródeł:

GOPS wydatkował ogółem budżet w wysokości **16 376.418,63 zł**

Na wydatki budżetu składały się:

środki własne gminy	595.699,23 zł
środki na zadania zlecone	15 011.796,90 zł
dotacja celowa z budżetu państwa	506.735,31 zł
dotacja ze środków EFS	241.649,32 zł
dotacji z Funduszu Solidarnościowego	20.537,87 zł

W ramach **zadań zleconych** (środki przyznane z budżetu państwa) wypłacono świadczenia wymienione poniżej:

L.p.	Nazwa świadczenia	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota w zł
1.	Świadczenia wychowawcze (500+), w tym:	*	*	11 029 810,99 zł
1.1.	wypłata świadczeń wychowawczych	1 226	22 064	10 941 853,01 zł
1.2.	wynagrodzenia dla pracownika obsługi świadczeń wychowawczych	1 etat	*	31 792,85 zł
1.3.	inne wydatki (ZUS od wynagrodzenia, fundusz pracy, szkolenia, zakupy, materiały biurowe, opłaty pocztowe, bankowe, inny sprzęt biurowy)	*	*	56 165,13 zł
2.	Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, świadczenia dla opiekunów – SZO, ZDO, fundusz alimentacyjny, wynagrodzenia, składki emerytalno – rentowe oraz inne wydatki, w tym: wynagrodzeń. telefonów, szkoleń, zakup materiałów biurowych, poczta itp.	*	12 746	3 766 722,41 zł
2.1.	zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne oraz świadczenia pielęgnacyjne	*	12 987	2 890 049,58 zł
2.2.	świadczenia dla opiekunów -SZO	9	66	27 280,00 zł
2.3.	zasiłki dla opiekunów - ZDO	2	13	6 820,00 zł
2.4.	świadczenia rodzicielskie	69	413	292 363,21 zł
2.5.	jednorazowe zapomogi z tyt.	47	47	47 000,00 zł

	urodzenia się dziecka (becikowe)			
2.6.	ustawa „Za życie,”	2	2	8 000,00 zł
2.6.	fundusz alimentacyjny	36	450	179 616,69 zł
2.7.	składka emerytalno – rentowa za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, świadczenia opiekuńcze oraz zasiłki dla opiekuna	44	464	216 553,87 zł
2.8.	wynagrodzenie dla pracownika obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	1 etat	*	55 432,75 zł
2.9.	inne wydatki (wypłata „13”, ZUS od wynagrodzeń, fundusz pracy, ZFŚS, opłata bankowa, pocztowa itp.)	*	*	43 606,31 zł
3.	Świadczenie Dobry Start (300 plus)	*	*	715,86 zł
3.1.	zakup Programu	*	*	715,86 zł
4.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne, świadczenia opiekuńcze oraz zasiłki dla opiekuna	21	206	30 971,61 zł
5.	Koszty obsługi związane z realizacją Karty Dużej Rodziny	40	*	395,03 zł
6.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane w miejscu zamieszkania osób z zaburzeniami psychicznymi	22	2 155	183 181,00 zł
Łącznie wydano				15 011.796,90 zł

W ramach **zadań własnych gminy** (zarówno z otrzymanej dotacji celowej z budżetu państwa jak i środków własnych gminy) wypłacono następujące świadczenia:

L.p.	Nazwa świadczenia	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota w zł	środki
1.	Zasilki stałe przyznane z tyt. niepełnosprawności lub osobom z tyt. osiągnięcia wieku emerytalnego z braku uprawnień do emerytury/renty	23	227	127 568,91 zł	dotacja
2.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasilki stałe	20	186	10 503,68 zł	dotacja
3.	Zasilki okresowe przyznawane z powodu: - bezrobocia, - długotrwałej choroby, - niepełnosprawności, - innego powodu;	68 40 14 7 7	342 * * * *	128 414,84 zł * * * *	dotacja
4.	Dożywianie dzieci w szkołach w ramach realizowanego programu „Posilek w szkole i w domu”	104 uczniów	9 643	44 956,10 zł: 37 598,88 zł 7 357,22 zł	dotacja środki własne
5.	Zasilki celowe w ramach realizowanego programu „Posilek w szkole i w domu”	118	281	39 530,00 zł: 29 990,00 zł 9 540,00 zł	dotacja środki własne
6.	Zasilki celowe oraz pomoc w naturze z przeznaczeniem na: 1) opał, zakup żywności, leki oraz zasilki celowe (specjalne); 2) zdarzenie losowe; 3) przystosowanie po opuszczeniu zakładu karnego	29 1 1	29 1 1	4 770,00 zł: 3 700,00 zł 1 000,00 zł 70,00 zł	środki własne
7.	Oплата za pobyt w domach pomocy społecznej	8	62	197 158,91 zł	środki własne
8.	Wynagrodzenia pracowników wraz z kosztami utrzymaniem Ośrodka, w tym:	7 etatów	*	451 301,73 zł: - 172 659,00 zł - 278 642,73 zł	dotacja środki własne

8.1.	wynagrodzenia dla 7 pracowników (5 pełnych etatów, 2 pół etaty), dodatkowe wynagrodzenia roczne, składki na ubezpieczenie społeczne, fundusz pracy	*	*	396 288,11 zł: 172 659,00 zł 278 642,73 zł	dotacja środki własne
8.2.	materiały biurowe, opłata za ogrzewanie, telefony stacjonarne, komórkowe, pocztowe, delegacje, ZFSS, szkolenia	*	*	55 013,62 zł	środki własne
9.	Wydatki związane z realizacją ustawy o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej	*	*	56 859,43 zł	środki własne
10.	Wydatki związane z zatrudnieniem asystenta rodziny	*	*	2 444,32 zł	środki własne
11.	Realizacja Gminnych Programów Oslonowych: stypendia dla studentów	6	50	12 500,00 zł 12.500,00 zł	środki własne
12.	Koszty związane z realizacją Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, Podprogram 2021 w ramach podpisanej umowy z Toruńskim Centrum Caritas	*	*	4 000,00 zł	środki własne
13.	Koszt związany z zleceniem napisania projektu przez firmę zewnętrzną na utworzenie w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025, w ramach Edycji 2022 pn. „Przystań Seniora – Pluskowęsy”	*	*	4 247,50 zł	środki własne
14.	Koszt związany z zleceniem ekspertyzy budowlanej budynku mieszkalnego w Gluchowie	*	*	4 305,00 zł	środki własne

15.	Koszt związany ze zleceniem napisania projektu pn. „Przystań Seniora”	*	*	1 000,00 zł	środki własne
16.	Koszt związany z usługą psychologa dla klientów GOPS	8	12	1 200,00 zł	środki własne
Łącznie wydano :					1 090.760,42 zł

W ramach realizowanych projektów otrzymano dotacje ze środków EFS

L.p.	Zadania	Liczba osób	Kwota zadania	Środki
1.	Projekt pn: „Aktywizacja społeczna mieszkańców Mirakowa w celu poprawy poziomu bezpieczeństwa i uniezależnienia mieszkańców od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej – edycja II”, w tym:	15	37 900,00 zł: 36 000, 00 zł 1 900,00 zł	dotacja z EFS środki własne
1.1.	wynagrodzenia dla: animatora czasu wolnego, psychologa, animatora, trenera zajęć sportowych, trenera zajęć z rękodzielnictwa, koordynatora, księgowej, specjalisty oraz organizacją wycieczek	*	30 496,43 zł: 28 596,43 zł 1 900,00 zł	dotacja z EFS środki własne
1.2.	opłata ubezpieczeń grupowych	*	330,00 zł	dotacja z EFS
1.3.	zakup materiałów i wyposażenia do realizacji projektu	*	5 600,00 zł	dotacja z EFS
1.4.	składki społeczne od wynagrodzeń	*	710,57 zł	dotacja z EFS
1.5.	fundusz pracy	*	101,10 zł	dotacja z EFS
1.6.	fundusz dyspozycyjny	*	61,90 zł	dotacja z EFS
1.7.	zakup żywności	*	600,00 zł	dotacja z EFS
2.	Projekt pn. „Pracujący, samodzielni, niezależni”, w tym:	10	98 306,00 zł 93 091,00 zł 5 215,00 zł	dotacja z EFS środki własne
2.1.	wynagrodzenia dla: koordynatora, księgowej, specjalisty ds. projektu	*	19 099,89 zł: 13 884,89 zł 5 215,00 zł	dotacja z EFS środki własne
2.2.	zakup usług obcych, w tym przeprowadzenie szkoleń przez firmy zewnętrzne	*	61 822,53 zł	dotacja z EFS
2.3.	zakup materiałów i wyposażenia do realizacji projektu	*	1 357,98 zł	dotacja z EFS
2.4.	składki społeczne od wynagrodzeń	*	5 217,28 zł	dotacja z EFS
2.5.	fundusz pracy	*	394,45 zł	dotacja z EFS
2.6.	fundusz dyspozycyjny	*	236,49 zł	dotacja z EFS
2.7.	wypłata stypendiów dla uczestników projektu	*	9 810,88 zł	dotacja z EFS
2.8.	zakup środków żywności	*	366,50 zł	dotacja z EFS
3.	Projekt pn. Aktywni Seniorzy w Gminie Chelmża”, w tym:	40	110 831,85 zł: 110 519,85 zł 312,00 zł	dotacja z EFS środki własne
3.1.	wynagrodzenia dla: koordynatora, księgowej, specjalisty oraz pracowników socjalnych	*	12 810,00 zł	dotacja z EFS
3.2.	zakup usług obcych (psycholog, animator, trenerzy)	*	58 680,00 zł	dotacja z EFS
3.3.	zakup materiałów i wyposażenia do realizacji projektu (gry, wyposażenie do zajęć sportowych, materiały plastyczne, biurowe, bufet kawowy, art. spożywcze na zajęcia kulinarne, materiały na zajęcia z rękodzieła)	*	32 800,06 zł: 32 488,06 zł 312,00 zł	dotacja z EFS środki własne
3.4.	składki społeczne od wynagrodzeń	*	2 205,85 zł	dotacja z EFS

3.5.	fundusz pracy	*	257,99 zł	dotacja z EFS
3.6.	fundusz dyspozycyjny	*	157,95 zł	dotacja z EFS
3.7.	wynagrodzenia bezosobowe	*	3 920,00 zł	dotacja z EFS
4.	Projekt pn. „Kujawsko-Pomorska Teleopieka”, w tym:	14	6 285,59 zł:	
			2 038,47 zł 4 247,12 zł	dotacja z EFS środki własne
4.1.	nagrody dla pracowników merytorycznych	4	3 327,86 zł:	
			1 000,00 zł 2 327,86 zł	dotacja z EFS środki własne
4.2.	składki na ubezpieczenie społeczne	*	573,05 zł	środki własne
4.3.	składki na fundusz pracy	*	66,90 zł	środki własne
4.4.	fundusz dyspozycyjny	*	32,19 zł	środki własne
4.5.	zakup usług obcych	*	1 585,59 zł:	
			338,47 zł 1 247,12 zł	dotacja z EFS środki własne
4.6.	zakup materiałów i wyposażenia	*	700,00 zł	dotacja z EFS
Łącznie wydano:				253 323,44 zł

Fundusz solidarnościowy

L.p.	Zadania	Liczba osób	Kwota zadania	Środki
1.	Program Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, w tym:	2	20 537,87 zł:	dotacja
1.1.	wynagrodzenia dla asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej	*	16 836,00 zł	dotacja
1.2.	składki ZUS	*	2 899,17 zł	dotacja
1.3.	zakup środków ochronnych dla zatrudnionego asystenta	*	300,00 zł	dotacja
1.4.	polisa ubezpieczeniowa	*	100,00 zł	dotacja
1.5.	materiały biurowe	*	402,70 zł	dotacja
Łącznie wydano:				20 537,87 zł

Pomoc społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży jest jednostką organizacyjną Gminy. Realizuje zadania własne gminy, własne o charakterze obowiązkowym i zlecone gminie w zakresie pomocy społecznej zgodnie z ustaleniami Rady Gminy.

Działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży realizowane są w oparciu o ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku, które obejmują działania osłonowe i aktywizujące, w celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie rozwiązać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Podstawowym zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienia im bytowania w warunkach odpowiadających godności ludzkiej. Pomoc społeczna powinna dążyć do *usamodzielniania osób i rodzin* oraz ich integracji ze środowiskiem. Poszerzanie zakresu wsparcia oraz pojawianie się nowych narzędzi w pracy socjalnej czyni ten proces bardziej efektywnym. Pomoc udzielana jest w szczególności z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizmu, narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej.

Wysiłki ośrodka pomocy społecznej w 2021 roku jak i postanowienia na lata kolejne zmierzają do stopniowej zmiany postrzegania tej instytucji w świadomości społeczności lokalnej, gdyż Ośrodek już dawno przestał być instytucją wypłacającą jedynie świadczenia finansowe, a staje się narzędziem do budowania polityki społecznej na poziomie lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia niepieniężnego, które jak udowadniają liczne badania, bardziej skutecznie przyczynia się do usamodzielniania rodzin i przeciwdziałania społecznej marginalizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Świadczenia z pomocy społecznej dzielą się na pieniężne i niepieniężne.

Najczęściej osoby zwracające się o pomoc do GOPS zwracają się o pomoc w formie zasiłku okresowego, celowego, specjalnego celowego, zasiłku stałego, dożywiania.

Świadczenia z pomocy społecznej przyznaje się na złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją. Następnie jest przeprowadzany wywiad środowiskowy przez pracownika socjalnego z którego wynika forma i zakres pomocy jaką można przyznać w procesie decyzyjnym.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 701 zł, natomiast osobie w rodzinie, w której dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 528 zł.

Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2021 wydał łącznie 546 decyzji dotyczących świadczeń z pomocy społecznej.

W Gminie Chełmża wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. korzystających ze świadczeń społecznych było 480 osób w 173 rodzinach.

Do najczęstszych powodów przyznawania pomocy w 2021 roku były:

<i>Powody trudnej sytuacji życiowej</i>	<i>Liczba rodzin</i>
ubóstwo	93
sieroctwo	0
bezdomność	1
potrzeba ochrony macierzyństwa	41
wielodzietność	23
bezrobocie	60
niepełnosprawność	61
Długotrwała lub ciężka choroba	79
Bezradność w sprawach opiek. - wychowawczych	33
Alkoholizm	8
Narkomania	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnienia z zakładu karnego	4
Zdarzenie losowe	1

ZADANIA WŁASNE

ZASIŁKI STAŁE

Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku (kobieta 60 lat, mężczyzna 65 lat) lub niepełnosprawności (orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności), jeżeli dochód tej osoby jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kiedy dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30,00 zł miesięcznie i wyższa niż 645 zł. Przyznawane świadczenia weryfikowane są co pół roku przez pracowników socjalnych poprzez przeprowadzanie aktualizacji sytuacji rodzin na podstawie wywiadów środowiskowych.

Zasiłek stały w roku 2021 pobierały 23 osoby. Wydatkowano na ten cel kwotę 127.568,91 zł. Z powyższej kwoty wypłacono łącznie 227 świadczeń, w tym 19 osobom samotnie gospodarującym, dla których zrealizowano 184 świadczeń oraz 4 osobom pozostającym w rodzinie dla których zrealizowano 43 świadczeń. Kwota uzyskana na wypłatę zasiłków stałych w całości finansowana był z budżetu państwa.

W stosunku do roku 2018, 2019, 2020 zmniejszeniu uległa liczba osób korzystająca z tej formy wsparcia. Taka sytuacja spowodowana jest tym, iż wiele osób nabyło uprawnienia do świadczeń emerytalnych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej opłacał także za 20 osób składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe. Łącznie z tego tytułu zrealizowanych zostało

186 świadczeń. Kwota uzyskana na opłatę składek w całości finansowana była z budżetu państwa i wyniosła 10.503,68 zł.

ZASIŁKI OKRESOWE

Zasiłek okresowy przysługuje z tytułu długotrwałej choroby, niepełnosprawności, bezrobocia, braku możliwości otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego przy spełnieniu kryterium dochodowego.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej od dochodu tej osoby lub kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Głównym powodem przyznawania zasiłków okresowych było bezrobocie. Z tego powodu udzielono świadczenia 40 osobom. Z powodu długotrwałej choroby świadczenie udzielono 14 osobom, z powodu niepełnosprawności 7 osobom zaś z tyt. innego powodu 7 osobom. Zasiłek okresowy został przyznany łącznie 68 osobom i z tego tytułu zrealizowano 342 świadczeń. Wydatkowano kwotę 128.414,84 zł. Kwota uzyskana na wypłatę zasiłków okresowych w całości finansowana była z budżetu państwa.

ZASIŁKI CELOWE I POMOC W NATURZE

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej osobie/rodzinie może być przyznany zasiłek celowy. Zasiłek celowy może zostać przyznany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, opału, odzieży, udzielenia schronienia a także pokrycia kosztów pogrzebu. Na tę formę pomocy wydatkowano z budżetu gminy kwotę w wysokości 4.770,00 zł i wydano z tego tytułu 31 decyzji. W ramach realizowanego zadania przyznano wsparcie dla osoby opuszczającej zakład karny i wypłacono zasiłek w wysokości 70 zł. Zgodnie z art. 41 ustawy o pomocy społecznej, tut. Ośrodek udzielił również rodzinom, niespełniającym kryterium dochodowego wsparcia finansowego w formie specjalnych zasiłków celowych. Z tej pomocy skorzystało 29 rodzin. Wypłacono zasiłki z tego tytułu na kwotę 3.700,00 zł. W wyniku zdarzenia losowego (pożar mieszkania) 1 rodzinie udzielono pomocy w kwocie 1.000,00 zł.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Osobie, która wymaga całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Osoby te kierowane są do odpowiedniego typu domu jak najbliższej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, chyba, że wskazania są inne. Najczęściej jest to dps w Browinie.

Pobyt w DPS jest odpłatny. Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności: mieszkaniec, małżonek, zstępni przed wstępnymi oraz gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Średni miesięczny koszt utrzymania ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do 31 marca każdego roku. Jeśli dochody umieszczanej osoby są zbyt niskie i nie wystarczają

na comiesięczne opłaty, a w sytuacji, gdy nie ma osób zobowiązanych do ponoszenia kosztów, gmina musi wziąć na siebie to zobowiązanie w części lub w całości.

W roku 2021 r. w domach pomocy społecznej przebywało 9 mieszkańców skierowanych przez gminę w poprzednich latach. W roku 2021 została skierowana do dps 1 osoba.

Jak przedstawiała się statystyka:

Pięciu mieszkańców przebywało w domu pomocy społecznej w Browinie. W trakcie roku zmarła 1 mieszkanka ww. domu. Ponadto w trakcie roku została skierowana nowa mieszkanka (łącznie koszty dla dps Browina w roku wyniosły 144.299,48 zł.). Następnie dwóch mieszkańców przebywało w domu pomocy społecznej w Pigży. Oboje mieszkańcy w trakcie roku zmarli (łącznie koszty dla dps Pigża w roku wyniosły 23.041,30 zł). Jedna osoba przebywała w domu pomocy społecznej w Mgoszczu (łącznie koszty dla dps Mgoszcz w roku wyniosły 29.818,13 zł).

Ponadto jedna osoba przebywała w domu pomocy społecznej w Chełmnie. Za pobyt tej osoby do pełnych kosztów utrzymania ponosiła wyłącznie rodzina w wyniku zawartej Umowy pomiędzy kierownikiem Ośrodka a rodzicami mieszkańca tego dps. Gmina nie partycypowała w kosztach za pobyt tego mieszkańca. Łączna kwota wpłacona przez rodzinę w roku na konto Ośrodka wyniosła 38.276,80 zł.

Koszty związane z pobytem w Domach Pomocy Społecznej w roku po stronie gminy wyniosły łącznie **197.158,91 zł**

W trakcie roku Ośrodek wnosił za mieszkankę dps Browina opłaty zastępcze, które to wyniosły 11.840,81 zł. W wyniku prowadzonej procedury windykacyjnej zostały one w całości odzyskane. Zastępczy charakter wnoszenia opłat przez gminę wynika z art. 61 ust. 3 ustawy, w myśl którego gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej, wnosi opłaty zastępczo, jeżeli nie wywiązuje się mieszkaniec lub nie wywiązują się z tego osoby zobowiązane, o których mowa w art. 61 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 2a ustawy na które obowiązek wnoszenia opłat został nałożony w drodze decyzji lub które podjęły się wnoszenia takiej opłaty na podstawie umowy. W tym celu wystawiane były decyzje żądające zwrotu wniesionych przez gminę kwot zastępczych. W sytuacji niedokonania wpłat uruchomiono procedurę windykacyjną. W istocie zmiana ustawy o pomocy społecznej spowodowała, iż gmina ma prawo domagania się zwrotu poniesionych zastępczo wydatków. W wyniku trwającej procedury odzyskania poniesionych zastępczo przez gminę kosztów odzyskane zostały poniesione wydatki od 2 członków rodzin osób przebywających w dps.

W roku 2021 do budżetu gminy wpłynęła w wyniku prowadzonych procedur związanych z odzyskaniem wnoszonych przez gminę kwot zastępczych od członków rodzin kwota w wysokości 66.053,54 zł, która obejmowała zarówno odzyskanie poniesionych wydatków za rok 2020 oraz za rok 2021.

PROGRAM WIELOLETNI „POSILEK W SZKOLE I W DOMU”

Celem Programu osłonowego jest przede wszystkim ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych, w szczególności samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. Pomoc w zakresie dożywiania może być przyznana, jeżeli dochód nie przekracza 150 % kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej

W ramach programu realizowane były działania dotyczące zapewnienia pomocy w formie dożywiania dzieci do 7 roku życia, uczniów do czasu ukończenia szkoły podstawowej, ponadpodstawowej. Natomiast osoby i rodziny, w szczególności bezrobotne, w podeszłym wieku, chore, niepełnosprawne otrzymywały pomoc w formie zasiłków celowych z przeznaczeniem na zakup żywności.

Kwota jaka została wydatkowana na ten cel w 2021 roku wyniosła ogółem **84.486,10 zł**, z czego 67.588,88 zł stanowiła dotacja z budżetu państwa zaś 16.897,22 zł stanowił udział własny gminy. W związku z realizowanym Programem finansowane były koszty zakupu posiłków w placówkach oświatowych z terenu gminy jak i poza gminą. Łącznie dożywianie realizowane było w 9 placówkach oświatowych do których uczęszczały dzieci z terenu gminy. Ze środków przeznaczonych na dożywianie zakupiono w szkołach i stołówkach łącznie 9 643 posiłków, a średni koszt 1 posiłku wyniósł 4,82 zł. Posiłkiem objętych zostało łącznie 104 uczniów. Na dożywianie dzieci wydano kwotę 44.956,10 zł (w tym kwota 37.598,88 zł pochodziła z budżetu państwa, zaś kwota 7 357,22 zł pochodziła z budżetu gminy). Z zasiłków celowych związanych z zakupem żywności skorzystało łącznie 118 osób. Koszt świadczeń wyniósł 39.530 zł (w tym 29.990 zł stanowiła dotacja z budżetu państwa, natomiast 9 540 zł to środki własne gminy). Łączna liczba świadczeń wyniosła 281. Średni koszt świadczenia wyniósł 140,68 zł.

PIECZA ZASTĘPCZA

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. wprowadziła podział sprawowania pieczy zastępczej nad dzieckiem, która dzieli się na rodzinną (rodzinne formy pieczy zastępczej: rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka) i instytucjonalną (instytucjonalne formy pieczy zastępczej; placówki opiekuńczo - wychowawcze). Umieszczenie dziecka w pieczy następuje na podstawie orzeczenia sądu, zgody rodziców zastępczych lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. Obowiązek współudziału gminy w kosztach wynika z art. 191 ust. 8 i 9 ustawy. Zgodnie z ustawą gmina płaci za dzieci umieszczone zarówno w rodzinie zastępczej jak i w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Wysokość kosztów uzależniona jest od długości okresu, w którym dziecko przebywa pod opieką zastępczą:

- w przypadku pierwszego roku - jest to 10% kosztów,
- w przypadku drugiego roku - jest to 30% kosztów,
- w przypadku trzeciego roku - jest to 50% kosztów.

W roku 2021 tut. Ośrodek pokrywał koszty za 12 dzieci przebywających w pieczy zastępczej, z których 9 dzieci przebywało w spokrewnionych rodzinach zastępczych, 2 dzieci przebywało w niespokrewnionych rodzinach zastępczych natomiast 1 dziecko przebywało w domu dziecka. Wydatki na ten cel wyniosły 56.859,43 zł i stanowiły wyłącznie środki z budżetu gminy.

W 2021 nie udało się zatrudnić asystenta rodziny. Asystent rozwiązał umowę o prace z dniem 1 stycznia 2021. Jedynie poniesiono w ramach tego zadania koszty związane z wypłatą dodatkowego wynagrodzenia w wysokości 2.444,32 zł. stanowiące środki własne gminy.

PRAWO DO ŚWIADCZEŃ Z OPIEKI ZDROWOTNEJ

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji, potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na okres do 90 dni. W tym celu zostało wydanych 10 decyzji w sprawie potwierdzenia prawa do wyżej wymienionego świadczenia. Za realizację powyższego zadania tut. Ośrodek nie poniósł kosztów.

POMOC W FORMIE PRACY SOCJALNEJ

Praca socjalna jest jednym z podstawowych zadań pomocy społecznej i jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Świadczona jest w celu poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności, samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności. Udzielana jest ona osobom i rodzinom, które mają trudności w rozwiązywaniu swoich problemów bez względu na posiadany dochód.

Na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w środowisku społecznym, wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej świadczona jest przez pracowników socjalnych praca socjalna w formie poradnictwa. Udzielana jest ona osobom i rodzinom, które mają trudności w rozwiązywaniu swoich problemów bez względu na posiadany dochód.

Praca socjalna prowadzona jest wieloaspektowo. Działania obejmują wiele sfer życia osób, którymi zajmują się pracownicy socjalni. Dotyczą one zarówno aktywizacji zawodowej, wspierania podopiecznych w ich prawidłowym funkcjonowaniu w życiu codziennym, a także mediacje – które podejmowane są w środowisku szczególnie narażonych na konflikty. Ponadto praca socjalna obejmuje również działania informacyjne o przysługujących uprawnieniach. W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni pomagają w sporządzaniu różnego rodzaju wniosków np. o alimenty, uzyskanie świadczeń w ZUS. Rozwiązywanie problemów socjalnych klientów Ośrodka Pomocy Społecznej wymaga szerokiej współpracy z licznymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Do najważniejszych naszych partnerów należą: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu, Komisariat Policji w Chełmży, kuratorzy sądowi, pedagodzy szkolni, pielęgniarki środowiskowe, Powiatowy Urząd Pracy w Chełmży. Pracownik socjalny musi kreatywnie dostosować narzędzia pracy socjalnej do dynamicznie modyfikujących się zmian w społeczeństwie. Nowoczesna pomoc społeczna, by była skuteczna wymaga coraz lepiej wykwalifikowanej kadry pracowników socjalnych.

DZIAŁANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

W roku 2021 działał Zespół Interdyscyplinarnej (ZI) w Gminie Chełmża do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. W okresie od stycznia do grudnia wpłynęło ogółem 8 Niebieskich Kart. Procedurę Niebieskich Kart w roku 2021 prowadzono zarówno wobec otrzymanych nowych 8 Kart, które wpłynęły w ciągu roku jak i wobec 7 Kart, które nie zostały zakończone w roku 2020. Łącznie Zespół zajmował się 15 Kartami,

które dotyczyły 13 rodzin. Zespół powołał 13 grup roboczych, które miały 70 posiedzeń. Celem spotkań grup roboczych było prowadzenie procedury Niebieskiej Karty wobec 13 rodzin. W skład grup wchodził głównie pracownicy socjalni, dzielnicowi oraz członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Po stronie tut. Ośrodka pozostawała cała obsługa administracyjna Zespołu Interdyscyplinarnego. Ogółem w roku 2021 zostało zamkniętych 10 Kart, natomiast 5 Kart nie zostało zamkniętych i procedura ich będzie kontynuowana w roku 2022.

GMINNY PROGRAM OSŁONOWY

W 2021 roku Ośrodek realizował uchwalony przez Radę Gminy Program osłonowy, który był skierowany do studentów zamieszkałych teren gminy. Na zadanie wydatkowana została z budżetu gminy ogółem kwota w wysokości 12.500 zł. W ramach „Gminnego programu stypendialnego dla studentów zamieszkałych na terenie Gminy Chełmża” wypłacono stypendia w łącznej wysokości 12.500,00 zł. Miesięczna kwota stypendium wynosiła 250,00 zł. Stypendium otrzymywało w okresie od stycznia do lipca 5 studentów oraz w okresie od października do grudnia 5 studentów. Liczba zrealizowanych świadczeń wyniosła 50.

POZOSTAŁE DZIAŁANIA OŚRODKA

W 2021 r. Ośrodek realizował pozostałe formy pomocy:

- 1) pokryto koszty związane z wydawaniem żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2021 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w Podprogramie 2021 oraz podpisanej Umowy z Toruńskim Centrum Caritas. Z tytułu wydatkowano koszty 4.000,00 zł. Po stronie Ośrodka była promocja Programu, przyjmowanie wniosków, weryfikowanie i kwalifikowanie osób do pomocy. Natomiast po stronie partnera tj. Caritasu wydawanie żywności oraz prowadzenie warsztatów w ramach podprogramu. W skład wydawanych artykułów w 2021 r. wchodziły min: mleko, ser żółty, olej, koncentrat pomidorowy, groszek z marchewką, fasolka po bretońsku, koncentrat pomidorowy, buraczki wiórki, powidła, mus jabłkowy, pasztet drobiowy, szynka drobiowa, szynka wieprzowa, filet z makreli, makaron jajeczny, płatki owsiane, ryż biały, kasza jęczmienna, herbatniki maślane, cukier biały, miód nektarowy wielokwiatowy. W roku 2021 z Programu skorzystało 512 osób. Żywność wydawana była mieszkańcom nieodpłatnie.
- 2) pokryto koszty związane z zleceniem napisania projektu firmie zewnętrznej. Zlecenie dotyczyło napisania wniosku dot. klubu seniora w miejscowości Pluskowęsy w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025, Edycja 2022. Tytuł projektu „Przystań Seniora-Pluskowęsy”. Koszt usługi wyniósł 4.247,50 zł;
- 3) pokryto koszty związane z usługą psychologa. Pomoc została udzielona rodzinom znajdującym się w kryzysie. Koszt usługi wyniósł 1.200,00 zł;
- 4) pokryto koszty związane z przeprowadzeniem ekspertyzy budynku mieszkalnego w miejscowości Bielczyny. Koszt usługi wyniósł 4 305,00 zł.

ZADANIA ZLECONE

ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE

Świadczenie wychowawcze ma na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Wysokość świadczenia wychowawczego wynosi 500 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie. W związku z tym, iż od lipca 2019 r. zostało zniesione kryterium dochodowe o świadczenie wychowawcze mogą ubiegać się wszystkie rodziny, które posiadały dzieci do 18 roku życia. W roku 2021 ze świadczenia skorzystało łącznie **1.226 rodzin**. Na wypłatę samych świadczeń wychowawczych wydatkowano z budżetu kwotę 10.941.853,01 zł. Na pozostały budżet składały się wydatki w wysokości 45.240,86 zł obejmujące: opłaty pocztowe, bankowe, szkolenia, zakup materiałów biurowych oraz wyposażenia biura w sprzęt biurowy. Koszty zatrudnienia pracowników wyniosły 42.717,12 zł. Środki na realizację zadania pochodziły z budżetu państwa. Wydatkowano na zadanie kwotę w wysokości **11.029.810,99 zł**.

DOBRY START (300 plus)

Powyższy Program w roku 2021 nie był realizowany przez Ośrodek. Zadanie zostało przekazane do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, gdzie wnioski przyjmowane były wyłącznie drogą elektroniczną. Osoby, które nie miały możliwości złożenia za pośrednictwem drogi elektronicznej, mogły skorzystać z pomocy pracowników ZUS, którzy pełnili dyżury w Ośrodku. Ośrodek w ramach powyższego zadania poniósł jedynie wydatek związany z zakupem licencji do oprogramowania, który był niezbędny do prowadzenia procedury windykacyjnej w stosunku do 5 rodzin.

ZASIŁKI RODZINNE i FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne,
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- 4) świadczenia rodzicielskie.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobom, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674 zł. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764 zł.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży w roku 2021 na świadczenia rodzinne wydał łącznie 774 decyzji.

Ze świadczeń rodzinnych skorzystało łącznie **600 rodzin**. Należy w tym miejscu podkreślić, iż liczba świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami znacznie spadła, a przyczyny należy upatrywać w niekorzystnych przepisach ustawy o świadczeniach rodzinnych np. osoby

podejmujące pracę w trakcie pobierania ww. świadczeń, muszą wykazywać dochód uzyskany, który najczęściej jest powodem wydania decyzji uchylających. Dodatkowo od stycznia 2013 r., zostało wprowadzone kryterium dochodowe do otrzymania jednorazowej zapomogi z tyt. urodzenia się dziecka. Zaś od listopada 2015 do nadal utrzymuje się niezmienione kryterium dochodowe do przyznania świadczenia rodzinnego, które wynosi 674 zł na jednego członka w rodzinie, co powoduje, iż wiele rodzin się nie kwalifikuje się do objęcia wsparciem.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków rodzinnych z przysługującymi dodatkami jest zadaniem zleconym gminie, które wypłacane są ze środków z dotacji budżetu państwa. W 2021 r. wykonanie świadczeń rodzinnych wyniosło **3.766.722,41 zł.** i stanowiło w 100% dotację z budżetu państwa.

Na powyższe wydatki składały się:

1) Świadczenia rodzinne

Świadczeniami rodzinnymi są: zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne na które wydatkowano kwotę w wysokości 2.890.049,58 zł. Na wypłatę jednorazowych zapomóg z tyt. urodzenia się dziecka (becikowe) wydatkowano kwotę w wysokości 47.000,00 zł.;

2) Zasiłek dla opiekuna

Zasiłek dla opiekuna z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności:

- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- opiekun zaprzestał prowadzenia gospodarstwa rolnego,
- małżonkowie rolników lub domownicy zaprzestali prowadzenia przez nich gospodarstwa rolnego albo wykonywania przez nich pracy w gospodarstwie rolnym.

Jednocześnie zainteresowana osoba może ubiegać się o objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym siebie oraz członków swojej rodziny. Ponadto może także zostać objęta ubezpieczeniem emerytalno-rentowym, z tytułu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną. Wysokość zasiłku dla opiekuna wynosi miesięcznie 620,00 zł. Z tego tytułu powyższym świadczeniem objętych było łącznie 2 osoby i wypłacono świadczenia na kwotę 6.820,00 zł.

3) Specjalny zasiłek opiekuńczy

Specjalny zasiłek opiekuńczy jest świadczeniem pieniężnym, o które mogą ubiegać się osoby, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkowie jeżeli rezygnują lub nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad najbliższą poważnie niepełnosprawną osobą. Przeciwnie do kryteriów uprawniających do przyznania świadczenia pielęgnacyjnego, specjalny zasiłek opiekuńczy jest przyznawany bez względu na datę powstania niepełnosprawności. Osoba wymagająca opieki powinna legitymować się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy jest natomiast uzależniony od dochodu rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód tych rodzin w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764 zł. Od listopada 2018 r. wysokość świadczenia wynosi niezmiennie 620 zł miesięcznie. W roku 2021 z powyższego wsparcia

skorzystało 9 osób. Liczba wypłaconych świadczeń wyniosła 66. Wypłacono świadczeń na kwotę 27.280,00 zł;

4) Świadczenia rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie jest kolejnym świadczeniem wprowadzonym do świadczeń rodzinnych. Świadczenie to przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie są uprawnione do zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są więc bezrobotni, studenci, a także wykonujący pracę na podstawie umów cywilnoprawnych. Zatem świadczenie rodzicielskie przysługuje matce dziecka, a w niektórych przypadkach ojcu dziecka. Świadczenie rodzicielskie jest pomocą w zamian za świadczenie macierzyńskie dla osób, które nie mogą skorzystać z tego typu świadczenia. Ze świadczenia rodzicielskiego nie mogą skorzystać osoby uprawnione do zasiłku macierzyńskiego, a także osoby, które mają prawo skorzystania z tego typu świadczeń z tytułu urodzenia dziecka w innych systemach niż powszechny system ubezpieczeniowy. Świadczenie rodzicielskie wypłacane jest przez okres roku tj. do ukończenia przez dziecko roku urodzenia, w miesięcznej kwocie 1.000 zł. W roku 2021 z powyższego wsparcia skorzystało 69 osób. Liczba wypłaconych świadczeń wyniosła 413. Wypłacono świadczeń na kwotę 292.363,21 zł;

5) Składki emerytalno-rentowe

Składkę emerytalno-rentową opłacono za 44 osoby pobierające świadczenia opiekuńcze */z tyt. sprawowania opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny/*. Opłacano składki za 4 osoby ubezpieczone w KRUS w kwocie 3.893,00 zł (liczba świadczeń wyniosła 39) oraz opłacano składki za 39 osób ubezpieczonych w ZUS w kwocie 212.660,87 zł (liczba świadczeń wyniosła 425). Liczba opłaconych świadczeń wyniosła 464. Łączna kwota za przekazane składki do ZUS wyniosła 216.553,87 zł;

6) Fundusz Alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie więcej niż 500 zł miesięcznie.

Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 800,00 zł.

Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja jest bezskuteczna. Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu ustawy oznacza egzekucję, w wyniku, której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia, albo w przypadku, gdy kontynuuje naukę w szkole średniej lub w szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży w roku 2021 wydał łącznie 50 decyzji dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Fundusz pobierało 36 osób. Z tytułu funduszu udzielono 450 świadczeń. Na zadanie wydatkowana została ogółem kwota 179.616,69 zł.

7) Ustawa „Za życiem”

Od 1 stycznia 2017 roku z tytułu urodzenia dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, przysługuje prawo do

jednorazowego świadczenia w wysokości 4000,00 zł przyznany na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Świadczenie przysługuje bez względu na osiągnięte dochody.

W roku 2021 wypłacono 2 świadczenia na łączną kwotę 8.000,00 zł.

8) Pozostałe wydatki (koszty administracyjne)

Inne poniesione wydatki to: poczta, obsługa bankowa, szkolenia pracowników, zakup materiałów biurowych, licencji na oprogramowanie, wyposażenie biura, opłaty za telefony oraz inne wydatki, które stanowiły ogólny koszt 27.522,37 zł. Natomiast wynagrodzenia pracowników, dodatkowe wynagrodzenia roczne „13”, ZUS od wynagrodzeń, fundusz pracy oraz Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych obejmowały wydatki na łączną kwotę 71.516,69 zł.

POSTĘPOWANIE WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

Pracownicy świadczeń rodzinnych podejmują liczne działania wobec dłużników alimentacyjnych z tyt. wypłaconych bieżących wypłat jak i zaległych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży zarejestrował w roku 2021 łącznie 35 dłużników mających zaległości z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. fundusz alimentacyjny pobierało 36 rodzin. Podjęto następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych tj:

- 1) wystosowywano wezwania do dłużników o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w celu ustalenia aktualnej sytuacji bytowej i złożenia oświadczenia majątkowego,
- 2) występowano do Urzędu Pracy z wnioskami o aktywizację zawodową dłużników pozostających bez pracy,
- 3) przekazywano komornikom informację mającą wpływ na egzekucję z wywiadu środowiskowego,
- 4) kierowano wnioski do Starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużników,
- 5) kierowano wnioski do Prokuratury o ściganie za popełnione przestępstwa tj. nie płacenie alimentów.,
- 6) przekazywano informację do Biura Informacji Gospodarczej o wysokości powstałego zadłużenia dłużnika.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku zostały przekazane informację do o 8 dłużnikach alimentacyjnych.

KARTA DUŻEJ RODZINY

Tut. Ośrodek realizuje od maja 2014 r. ustawę o Karcie Dużej Rodziny. Na podstawie realizowanej ustawy, rodziny posiadające lub będące kiedyś rodzicami co najmniej trójki dzieci mogą ubiegać się o przyznanie Karty Dużej Rodziny, uprawniającej do skorzystania z licznych ulg. W 2021 roku o przyznanie Karty Dużej Rodziny ubiegało się łącznie 40 wnioskodawców spełniających kryteria uprawniające do otrzymania takiej Karty. Wśród złożonych wniosków 20 dotyczyło rodzin składających się wyłącznie z rodziców, którzy posiadali kiedyś troje i więcej dzieci, 13 wniosków dotyczyło rodzin, które ubiegały się o Kartę po raz pierwszy dla wszystkich członków rodziny wielodzietnej, 2 wnioski dotyczyły rodziny ubiegających się o Kartę dla członka rodziny wielodzietnej, który już był posiadaczem Karty, 5 wniosków dotyczył uzupełnienia członka rodziny, natomiast

5 wniosków dotyczyło przedłużenia Karty dla członka rodziny z powodu upływu jej ważności. W okresie od stycznia do grudnia zostało wydanych łącznie 170 Kart. Na obsługę powyższego zadania została wydatkowana kwota z budżetu państwa w wysokości 395,03 zł. Koszty przeznaczone zostały na zakup materiałów biurowych.

SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE

W ramach zadania zleconego tutaj. Ośrodek w roku 2021 świadczył mieszkańcom gminy kolejną formę wsparcia, tj. specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie wspierania procesu leczenia, rehabilitacji ruchowej i usprawnienia zaburzonych funkcji organizmu obejmującej: rehabilitację ruchową i fizykoterapię, wsparcie psychologiczno - pedagogiczne i terapeutyczno - edukacyjne, terapię logopedyczną. Powyższa forma wsparcia realizowana była za pośrednictwem firmy wyłonionej w ramach ogłoszenia o zamówienia na usługi społeczne - Pracownię Wspierania Rozwoju AiM z Torunia. Z powyższej formy wsparcia skorzystało łącznie 22 osób, w tym 19 dzieci. Liczba świadczeń w okresie od stycznia do grudnia wyniosła 2.155 (w tym zrealizowano: 469 godzin terapii pedagogicznej, 645,50 godzin terapii logopedycznej, 698 godzin terapii ruchowej, 303,50 godzin psychoterapii, 39 godzin terapii neurologopedycznej). Koszt zadania wyniósł 183.181 zł. Na podstawie wydawanych decyzji rodziny, które przekraczały kryteria dochodowe zobowiązane były do ponoszenia odpłatności.

W związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną, dopuszczona została w trakcie roku część realizacji usług za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej. Środki w całości pochodziły z budżetu państwa.

NIEKONWENCJONALNE FORMY POMOCY

- * Pracownicy socjalni na zlecenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie przeprowadzali wywiady środowiskowe dotyczące uaktualnienia sytuacji rodzin zobowiązanych do pokrywania kosztów pobytu ich dzieci w pieczy zastępczej.
- * Pracownicy socjalni przygotowywali dla sądu opinie o rodzinach, które posiadały nadzór kuratora bądź ubiegały się o bycie rodziną zastępczą. Ponadto kierowane były wnioski o ograniczenia władzy rodzicielskiej i przyznawanie kuratorów dla rodzin niewydolnych wychowawczo.
- * Ośrodek sporządził zgodnie z art. 16a ustawy o pomocy społecznej Ocenę zasobów pomocy społecznej. Ocena ta wraz z rekomendacjami stanowiła podstawę planowania budżetu na następny rok. W 2021 roku GOPS sporządził Ocenę zasobów pomocy społecznej zgodnie z wymogami i przekazał do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu.
- * Prowadzona była współpraca Ośrodka z policją, która związana była z problematyką rodzinną oraz dotyczyła działań podejmowanych na rzecz osób uzależnionych od alkoholu jak i też działań związanych z przemocą w rodzinie.

- * Pracownicy socjalni przeprowadzali wywiady alimentacyjne na rzecz osób zobowiązanych do alimentacji dla potrzeb własnej jednostki, jak również na zlecenie innych ośrodków pomocy społecznej.
- * Ośrodek na bieżąco wydawał wnioski o pozyskanie stopnia niepełnosprawności do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności.
- * Prowadzona była współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, polegająca przede wszystkim na działaniach zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego przez podopiecznych Ośrodka oraz współdziałaniu w realizacji programów profilaktycznych w zakresie nadużywania alkoholu oraz środków psychoaktywnych.
- * Udzielona została pomocy psychologicznej, głównie rodzinom znajdującym się w kryzysie.
- * Realizowana była również współpraca z sołtysami, która to współpraca polegała głównie na podejmowaniu działań dot. udzielania wsparcia jak i też zainteresowania sytuacją wskazanych rodzin ze strony Ośrodka.
- * Prowadzona była współpraca ze szkołami z terenu gminy jak i poza terenem gminy, która to miała charakter trwały i związana była w szczególności z dożywianiem dzieci uczęszczających do szkół. Również na bieżąco realizowana była współpraca w zakresie podejmowania wspólnych działań w kierunku rodzin niewydolnych wychowawczo.

DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA W PANDEMII SPOWODOWANEJ WIRUSEM COVID-19

W roku 2021 związku z trwającą pandemią koronawirusa COVID-19 Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży podjął następujące działania:

- 1) w ramach podpisanego porozumienia z Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej w Toruniu 8 mieszkańców (seniorów oraz osób niepełnosprawnych) w okresie od 4 do 17 stycznia otrzymywali bezpłatnie dwudaniowe obiady. Ośrodek nie ponosił z tego tytułu żadnych kosztów;
- 2) pracownicy socjalni włączyli się w akcję szczepień, która polegała na kontaktach telefonicznych z seniorami, w celu organizowania dowozu seniorów do punktów szczepień;
- 3) w roku 2021 Ośrodek włączył się w realizację Programu „Wspieraj Seniora”. Strategicznym celem Programu było przede wszystkim zapewnienie usługi wsparcia tym seniorom, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu. W stosunku do seniorów niemających możliwości zabezpieczenia przez siebie artykułów podstawowej potrzeby, w tym artykułów spożywczych oraz środków higieny osobistej, pracownicy socjalni jak i też wolontariusze byli gotowi nieść pomoc. Zaletą Programu było to, że z Programu mógł skorzystać każdy senior, bez względu na posiadany dochód. Senior pokrywał tylko i wyłącznie koszty związane z zakupami bez doliczania kosztów transportu, czy też kosztów usługi świadczenia zakupów. Pomimo oferowanej pomocy i pomimo tego, iż pracownicy socjalni wskazywali gotowość do niesienia pomocy najstarszej grupie mieszkańców, to żaden seniorów z terenu gminy nie wyraził chęci skorzystania z Programu;

- 4) w rodzinach, w których decyzją przyznano wsparcie niefinansowe w formie dożywiania dzieci w szkole z Programu „Posiłek w szkole i w domu” w okresie nauki zdalnej zamieniono przyznaną formę pomocy na wypłatę zasiłków celowych, która to była wypłacana do czasu powrotu dzieci do szkół;
- 5) dla pracowników zakupiono środki do dezynfekcji, maseczki, rękawiczki;
- 6) również i w roku 2021 obowiązywały zasady przestrzegania i stosowania szczególnej ochrony BHP i oceny ryzyka pracowników Ośrodka, w związku z rozprzestrzenieniem się SARS-COV-2;
- 7) w związku panującym stanem epidemii funkcjonowanie Ośrodka było częściowo ograniczone i dostosowane do panujących warunków m.in. poprzez: wyłączenie bezpośredniej obsługi, wykonywania pracy w terenie przez pracowników socjalnych tylko w sprawach pilnych i niecierpiących zwłoki. Wprowadzone ograniczenia nie miały wpływu na prawidłowość i terminowość wykonywanych zadań i świadczonych usług. Ośrodek realizował swoje zadania na bieżąco.

CZYSSTE POWIETRZE

Program „Czyste powietrze” jest pierwszą ogólnokrajową inicjatywą walki ze smogiem. Realizowany jest przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W jego ramach można przeprowadzić termomodernizację budynków, np. wykonać termoizolację lub wymienić stolarkę okienną i drzwiową na bardziej energooszczędną.

Z dofinansowania można skorzystać w celu wymiany starych, wysokoemisyjnych kotłów węglowych na ekologiczne źródła energii, np. pompę ciepła, instalację fotowoltaiczną, kolektory słoneczne, rekuperację czy wykonanie instalacji centralnego ogrzewania.

Dodatkowo można przeprowadzić kompletny audyt energetyczny wykazujący rzeczywiste zapotrzebowanie budynku na energię cieplną.

W dniu 01.10.2020 r. w życie weszły zmiany w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, z późn. zm.), które nakładają na gminy obowiązek wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie Czyste Powietrze. Zaświadczenia wydawane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży po uprzednim złożeniu wniosku.

W 2021 roku Ośrodek wydał osobom ubiegającym się o wsparcie w ramach ww. Programu 35 zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w Programie Czyste Powietrze.

PROJEKTY UNIJNE

Rewitalizacja Mirakowa

Na podstawie podpisanej umowy nr 4/EFS/2020 z dnia 08.06.2020 r. na realizację projektu objętego grantem pt. **„Aktywizacja społeczna mieszkańców Mirakowa w celu poprawy poziomu bezpieczeństwa i uniezależnienia mieszkańców od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej – edycja II”** 1/2/2020/G współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej 11. Rozwój Lokalny kierowany przez Społeczność Działania 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, zwanego dalej

„Projektem” na podstawie Umowy o dofinansowanie projektu numer UM_SE.433.1.228.2017, zawartej z Instytucją Zarządzającą przyznano na realizację projektu: dofinansowanie z budżetu środków europejskich 36.000,00 zł, natomiast wkład własny wyniósł 1.900,00 zł. Realizacja projektu rozpoczęła się w marcu 2021 roku i trwała do września 2021 r. W ramach projektu zatrudnieni zostali następujący specjaliści: psycholog, animator społeczny, trenerzy do prowadzenia zajęć sportowych, rękodzielnictwa oraz kulinarnych. Do projektu zakupiono sprzęt oraz materiały plastyczne. Ponadto dla uczestników zorganizowane zostały dwie wycieczki oraz piknik rodzinny. W projekcie wzięło udział 15 osób. Wydatkowana została kwota w wysokości 37.900,00 zł. Projekt został zakończony w miesiącu wrześniu 2021 r.

Projekt „Pracujący, samodzielni, niezależni”

Realizacja projektu pn. „Pracujący, samodzielni, niezależni” było odpowiedzią na lokalne problemy w gminie, w szczególności bezrobocie osób o niskich i zdezaktualizowanych kwalifikacjach zawodowych. Grupą szczególnie narażoną wykluczeniem społecznym stanowią kobiety, które mają problem z przewyciężeniem barier w ponownym powrocie na rynek pracy oraz do czynnego życia społecznego.

Celem głównym projektu było uzyskanie nowych kompetencji społecznych i kwalifikacji zawodowych przez osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z obszaru LSR (obejmującego obszar Gmin: Chełmża, Łubianka, Łysomice, Papowo Biskupie oraz Miasto Chełmża), a w szczególności z terenu Gminy Chełmża

Na podstawie podpisanej umowy nr UM_WR.433.1.061.2020 z dnia 09.03.2020 r. o dofinansowanie projektu pn. „Pracujący, samodzielni, niezależni” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi priorytetowej 11. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność, Działania 11.1. Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR przyznano na realizację projektu: dofinansowanie z budżetu środków europejskich w kwocie 99.090,50 zł., Kwota w wysokości 5.215,00 zł stanowiła wkład własny gminy.

Pierwszy etap projektu rozpoczęty został w miesiącu sierpniu 2020 r. działaniami związanym z rekrutacją. Do projektu zrekrutowanych zostało 10 osób z obszaru LSR. W miesiącu październiku 2020 r. uczestnicy otrzymali pierwszą formę wsparcia w ramach indywidualnego doradztwa psychologicznego, którego celem było danie wskazówek do wprowadzenia zmian w życiu. Trwająca epidemia uniemożliwiła rozpocząć kolejny etap zajęć zgodnie z harmonogramem. Dopiero po rozluźnieniu obostrzeń, kolejne zajęcia rozpoczęte zostały w drugiej połowie maja 2021 r. Uczestnicy uczestniczyli w grupowym treningu kompetencji i umiejętności społecznych, którego celem było doprowadzenie u każdego uczestnika do wzrostu poziomu aktywności oraz integracji społecznej. Następnie każdy z uczestników został skierowany na indywidualne spotkanie z doradcą zawodowym, który stworzył dla każdego uczestnika Kartę diagnozy potrzeb i oczekiwań, w kontekście istniejących możliwości na rynku pracy. W tym też celu zostało zawarte z Urzędem Pracy Porozumienie o zawarciu współpracy. W wyniku przeprowadzonej diagnozy potrzeb można było dokonać indywidualnej ścieżki wsparcia poprzez skierowanie uczestników na szkolenia zawodowe. W celu przeprowadzenia szkoleń dokonano wyboru firmy szkolącej, a następnie uczestnicy w okresie lipiec – sierpień brali udział w 2 szkoleniach zawodowych. Jedno pn. „Szkolenie-komputerowe przygotowujące do certyfikowanych egzaminów ECDL” zaś drugie pn. „Kurs zawodowym - opiekun osób starszych i niepełnosprawnych. W ramach przeprowadzonych szkoleń zrealizowanych zostało 123,5 godzin. Za udział w szkoleniu uczestnikom zostały wypłacone stypendia szkoleniowe. Kwota wypłaconego stypendium netto wyniosła 1.226,36 zł. Uzupełnieniem szkoleń było skierowanie 3 uczestników na kurs prawa jazdy, obejmujący 30 godzin teorii i 40 godzin praktyki. Na zakończenie projektu

uczestnicy otrzymali wsparcie psychologa a następnie wzięli udział w warsztatach z wizażu z udziałem kosmetyczki, stylisty i fryzjera, które to warsztaty miały na celu przygotowanie wizualnie uczestników do odbycia rozmowy z potencjalnym pracodawcą.

Trzem uczestnikom projektu udało się znaleźć zatrudnienie, przez co osiągnięte zostały założone wskaźniki we wniosku. Projekt został zakończony w dniu 27.10.2021 r.

Projekt „Aktywni Seniorzy w Gminie Chełmża”

Pomysł i potrzeba instytucjonalnego wsparcia dla najstarszej grupy mieszkańców gminy pojawiły się w roku 2017. W tym też celu sięgnięto po środki zewnętrzne z Unii Europejskiej, które udało się pozyskać i dzięki którym po raz pierwszy na terenie gminy utworzone zostały Kluby Seniorów w miejscowościach: Grzywna, Nawra oraz Zelgno. Do każdego klubu uczęszczało po 10 seniorów. Zajęcia odbywały się w każdym Klubie dwa razy w tygodniu i trwały po 4 godziny. Ciekawa oferta klubów, spędzanie czasu w miłym towarzystwie, możliwość rozwijania swoich własnych zainteresowań i zdolności ukazały, że seniorzy są chętni na wszelkie skierowane do nich inicjatywy. To utwierdziło władze gminy, że potrzeba utworzenia kolejnych Klubów w nowych miejscowościach jest jak najbardziej zasadna. Ponownie sięgnięto po środki zewnętrzne z Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Osi priorytetowej 9. Solidarne społeczeństwo, Działania 9.1 Włączenie społeczne i rozwój usług opiekuńczych w ramach ZIT, Poddziałania 9.1.2 Rozwój usług opiekuńczych w ramach ZIT. Na podstawie podpisanej umowy nr UM_WR.433.1.161.2020 z dnia 27.05.2020 r. o dofinansowanie Projektu „Aktywni Seniorzy w Gminie Chełmża” przyznano na realizację projektu dofinansowanie z budżetu środków europejskich w kwocie 292.498,38 zł, natomiast 43.874,76 zł stanowił wkład własny gminy, z czego kwota w wysokości 36.426,00 zł stanowi wkład niefinansowy w postaci wolontariatu oraz wynajmu świetlic

Jak założono we wniosku utworzono kluby seniora w miejscowościach: Bieleczyny, Dziemiony, Dźwierzno, Kielbasin z miejscami w każdym po 10 uczestników. Kluby według założeń miały działać od września 2020 r. do listopada 2021 r., ale ze względu na pandemię termin realizacji projektu został przesunięty na przyszły rok.

Pierwszy etap realizacji projektu rozpoczęto w miesiącu wrześniu 2020 r. poprzez przeprowadzenie rekrutacji. W tym celu zostały zorganizowane spotkania informacyjne w świetlicach wiejskich, w których to miały zostać utworzone kluby na które to zostali zaproszeni seniorzy z danej miejscowości jak i okolicznych miejscowości. Na spotkaniu nie tylko promowano projekt, ale przede wszystkim zachęcano do jego udziału. Ukazywano korzyści z udziału a za dobry przykład przedstawiano udaną realizację klubów, które działały z sukcesem na terenie gminy.

Trwająca epidemia uniemożliwiła rozpocząć zajęcia zgodnie z harmonogramem od miesiąca października 2020 r. Dopiero po rozluźnieniu obostrzeń, pierwsze zajęcia udało się rozpocząć w miesiącu czerwcu 2021 r. Każdy klub posiada swój regulamin z którym to uczestnicy musieli się zapoznać. Łącznie w projekcie bierze udział 40 seniorów. Ciekawa oferta klubów, możliwość spędzania czasu w miłym towarzystwie, rozwijanie swoich zainteresowań to tylko niektóre z zalet realizowanego projektu. Na klubowiczów czekały tematyczne zajęcia: florystyczno-rękodzielnicze, kulinarne, sportowe, taneczne, spotkania z animatorem, ze specjalistami: psychologiem, pielęgniarką, Zdobyte doświadczenie z realizacji utworzonych klubów utwierdziły samorząd gminy, iż wszelkie działania skierowane do najstarszej grupy mieszkańców są nie tylko owocne, ale przede wszystkim przynoszą pozytywne efekty. Utworzone w roku 2018 trzy Kluby Seniora pokazały, iż uczestnicy od początku chwalili sobie towarzyskie spotkania, na które przychodzili z ogromną przyjemnością i radością. Utworzone Kluby miały na celu przede wszystkim ukazanie seniorom, że życie na emeryturze

nie musi być nudne. Dlatego mamy nadzieję, że kolejni uczestnicy klubów będą rozwijać swoje własne pasje, a uczestnictwo da im poczucie jedności i przynależności do grupy, co jest głównym celem projektu. Uśmiechy pojawiające się na twarzy biorących udział w zajęciach seniorów, umacniają w poczuciu, iż spotkania są potrzebne, gdyż dla wielu z nich uczestnictwo w klubie może być niepowtarzalną okazją wyjścia z domu. Kontynuacja projektu nastąpi w roku 2022.

Projekt „Kujawsko-Pomorska Teleopieka”

W listopadzie 2021 roku wprowadzona została usługa teleopieki domowej. Teleopieka realizowana jest na terenie gminy w ramach projektu pn. „Kujawsko-Pomorska Teleopieka”. Liderem projektu jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu, natomiast partnerami jest 78 gmin województwa (w tym i Gmina Chełmża) oraz Kujawsko-Pomorskie Centrum Kompetencji Cyfrowych w Toruniu. Do projektu z terenu gminy zakwalifikowanych zostało 14 osób. Są to osoby zamieszkałe samodzielnie (osoby niepełnosprawne, seniorzy). Każda z zakwalifikowanych osób została wyposażona w opaskę, na której to w centralnym miejscu umieszczony jest biały tzw. „przycisk życia”, który w razie jakiegokolwiek zagrożenia (upadku, nagłego pogorszenia zdrowia, pożaru) po naciśnięciu powoduje automatyczne uruchomienie połączenia w trybie głośnomówiącym z centrum monitoringu, gdzie operator decyduje o stosownym rodzaju interwencji. W sytuacji nagłego zdarzenia medycznego, nie zawsze osoba jest w stanie zadzwonić pod numer alarmowy 112. Dlatego dzięki posiadaniu dostępu do „przycisku życia” w formie opaski, zwiększa się poziom poczucia bezpieczeństwa.

Teleopieka umożliwia funkcjonowanie w swoim środowisku zamieszkania osobom, które ze względu na wiek lub stan zdrowia wymagają stałego monitoringu i pomocy innych. Zapewnia przede wszystkim bezpieczeństwo. Na realizację zadania z budżetu gminy poniesiono wydatek w wysokości 5.047,12 zł (w tym 800 zł wkładu niefinansowego w formie wypłaconych świadczeń tj. zasiłku stałego oraz zasiłku celowego w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”). Koszt w projekcie w ramach funduszy zewnętrznych (EFS) wyniósł 2.038,47 zł. Projekt będzie realizowany przez rok 2022 oraz 2023.

PROJEKT W RAMACH FUNDUSZU SOLIDARNOŚCIOWEGO

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”

Program pn. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” w całości finansowany był ze środków Państwowego Funduszu Celowego w ramach Funduszu Solidarnościowego. Całkowita wartość dofinansowania dla Gminy Chełmża w roku 2021 wyniosła 24.384,00 zł i przeznaczona została na zatrudnienie 1 asystenta osobistego osoby niepełnosprawnych. Forma zatrudnienia - umowa zlecenie. Ze wsparcia asystenta skorzystały 2 osoby niepełnosprawne. Pomoc przez asystenta świadczona była w okresie od maja do grudnia przez 7 dni w tygodniu. Asystent w stosunku do osób niepełnosprawnych świadczył pomoc przy wykonywaniu czynności dnia codziennych. Czynności te polegały przede wszystkim na wychodzeniu na spacer, pomocy w ubieraniu się, w przyrządzaniu posiłków, utrzymaniu porządku jak i utrzymaniu higieny osobistej. Uczestnicy Programu za usługi asystenta nie ponosili żadnej odpłatności.

W ramach Programu zrealizowanych zostało 732 godzin usługi, w stosunku do osób niepełnosprawnych (w tym: 400 godzin w stosunku do osoby z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz 332 godziny w stosunku do osoby z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności). Z otrzymanej dotacji przeznaczono wydatki na zatrudnienie asystenta, ubezpieczenie oraz zakupiono środki ochronne dla asystenta. Łączna kwota jaka została wydatkowana wyniosła 20.537,87 zł.

Rolą asystenta było przeciwdziałanie praktykom zamykania się osób niepełnosprawnych w domu, izolacji i wykluczeniu społecznemu, towarzyszeniu tym osobom w kontaktach zewnętrznych związanych z przemieszczaniem się do instytucji życia publicznego ale także pomaganie im w zwykłych czynnościach życiowych, takich jak prowadzenie domu, nawiązywanie nowych relacji. Zdobyte doświadczenie przy realizacji powyższego Programu w roku 2021 ukazało nam, że pomoc asystenta jest bardzo istotna i ważnym wsparciem dla osób, które z powodu niepełnosprawności napotykają na różne ograniczenia i trudności. Uzyskane wsparcie pomogło zakwalifikowanym osobom do Programu odnaleźć się w codziennym życiu oraz nie pozbawiło ich kontaktów międzyludzkich. Najważniejsze korzyści w realizacji powyższego Programu to przede wszystkim to, że osoby te nie zostały pozbawione wsparcia, a pozostawały nadal we własnym środku.

POTRZEBY OŚRODKA

Analiza realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej zadań przedstawionych w sprawozdaniu za rok 2021 pozwala określić najpilniejsze potrzeby w zakresie pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń wychowawczych..

Wymienić należy:

1. Potrzeba zatrudnienia opiekunów dla osób starszych i niesamodzielnych

Wynika przede wszystkim z faktu, iż zauważalny staje się proces starzenia się społeczeństwa w Gminie Chełmża, co powoduje konieczność zapewnienia opieki tej grupie mieszkańców. Dlatego niezwykle ważnym staje się wzmocnienie środowiskowych form wsparcia poprzez realizowanie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania tych osób. Z uwagi na zauważalny globalny proces starzenia się społeczeństwa, należy spodziewać się wzrostu liczby osób umieszczanych w domach pomocy społecznej jak i z tym związanego wzrostu kosztów przeznaczanych na ten cel przez gminę. Aby uniknąć drastycznego wzrostu kosztów ponoszonych przez gminę, korzystne byłoby rozważenie wprowadzenia stałej opieki nad osobami starszymi i wymagającymi tej formy wsparcia biorąc pod uwagę stan zdrowia. Dlatego też istotne jest potrzeba wdrożenia tej formy pomocy.

2. Zabezpieczenia środków na zwiększenie wynagrodzeń dla pracowników tut. Ośrodka

Potrzeby Ośrodka oprócz zabezpieczenia w zakresie realizacji świadczeń, wymagają również zabezpieczenia środków na płace, które są nie mniej ważne niż potrzeby związane z realizacją zadań dlatego istotne jest rozważenie możliwości zwiększenia wynagrodzeń pracowników OPS, które staje się priorytetem. Praca pracowników tut. Ośrodka jest coraz trudniejsza, gdyż pracownicy napotykają coraz częściej na roszczeniowe postawy klientów.

3. Potrzeba zatrudnienia asystenta rodziny

Wynika przede wszystkim z istniejących problemów rodzin, objętych wsparciem ze strony Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Asystent w założeniu ma pełnić inną rolę niż pracownik socjalny. Przede wszystkim asystent rodziny ma być bliżej rodziny i jej problemów, a jego elastyczny czas pracy powinien być dostosowany do rytmu życia rodziny i jej realnych potrzeb. Jego rola polega na niesieniu pomocy rodzinom dysfunkcyjnym, z małoletnimi dziećmi, na rozwiązywaniu problemów wychowawczych, socjalnych, w tym, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, planowaniu wydatków i obowiązków rodzicielskich. Potrzeba współpracy asystenta z rodziną ustaje wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Tak więc potrzeba zatrudnienia asystenta nie powinna być czasowa, ale stała.

4. Potrzeba udzielenia wsparcia klientom Ośrodka poprzez pomoc psychologa

Wynika z tego, iż klienci przychodzą do pracowników socjalnych z coraz to trudniejszymi problemami. Coraz to częściej przyjmowane są zgłoszenia osób pozostających w długotrwałym stresie spowodowanym brakiem perspektyw zmiany na lepsze. Poradnictwo psychologiczne winno być skierowane do osób, które napotykać naturalne dla człowieka kryzysy rozwojowe, spowodowane przez różne wydarzenia życiowe. Te wydarzenia niestety powodują zmiany, które wymagają umiejętności pokierowania jak przystosować się i poradzić sobie w nowych sytuacjach. Psycholog swoim wsparciem obejmowałby również rodziny, w których istnieje zagrożenie utratą praw do opieki nad dziećmi. W tym celu współpracowałby z asystentem rodziny. Ponadto w rodzinach mieszkających na terenie gminy często dochodzi, bowiem do przemocy ze strony najbliższych. Najczęściej tam, gdzie występuje problem alkoholowy. W takich rodzinach uruchomiona zostaje procedura „Niebieska karta”, która monitorowana jest przez Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Dlatego potrzeba pomocy psychologa jest bardzo zasadna i potrzebna.

5. Potrzeba zwiększenia etatów do prac administracyjnych

Powyższe wynika z ilości realizowanych programów, zadań, które nakładane są jako dodatkowe obowiązki dla zatrudnionych pracowników Ośrodka.

PLANOWANE DZIAŁANIA - WNIOSKI KOŃCOWE

Rok 2022 r. będzie dla Ośrodka kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw oraz podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, żeby instytucją pomocy społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna. W szczególności poprzez:

1. podejmowanie działań zmierzających do udzielania doraźnej pomocy mieszkańcom w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych;
2. prowadzenie diagnozy sytuacji życiowej mieszkańców, a w przypadku rozeznania potrzeb gminy w czasie epidemii lub po jej zakończeniu tworzenie nowych programów osłonowych;
3. kontynuowanie realizacji wszystkich zadań w zakresie pomocy społecznej w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb umożliwiających życie odpowiadających godności człowieka;

4. kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie ośrodkiem pomocy społecznej, a służbą zdrowia, oświatą, prokuraturą, sądem, kuratorami, policją, organizacjami pozarządowymi oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
5. utrzymanie na tym samym poziomie standardów związanych z pracą socjalną oraz realizacją wypłaty świadczeń w GOPS poprzez zwiększenie kompetencji służb i reagowanie na bieżące potrzeby związane z funkcjonowaniem Ośrodka;
6. zaangażowanie pracowników GOPS w działania gminy takie jak:
  - kontynuacja programu „Kujawsko-Pomorska Teleopieka”,
  - zwiększenie aktywności osób starszych poprzez dalsze prowadzenie i rozwijanie dotychczasowych klubów seniora jak i utworzenie nowych klubów seniora;
  - realizacja projektu w miejscowości Pluskowęsy pn. „Przystań Seniora”;
8. zatrudnienie asystenta rodziny;
9. ukierunkowanie działań w stosunku do najstarszej grupy mieszkańców:
  - przygotowanie Gminnego Programu na rzecz osób starszych w Gminie Chełmża (celem programu ma być podniesienie oraz poprawa jakości życia najstarszej grupy mieszkańców poprzez zapewnienie im dostępu do odpowiednich form wsparcia, w tym realizacja działań i projektów mających na celu:
    - a) przeciwdziałanie osamotnieniu i marginalizacji osób starszych;
    - b) poprawę i utrzymanie poziomu jakości życia i statusu społecznego osób starszych;
10. utworzyć Gminny Program Karty Seniora - do udziału w Programie zachęcić lokalne podmioty, które w ramach prowadzonej przez siebie działalności i realizowanych usług wyrażą wolę stosowania ulg na rzecz seniorów;
11. realizacja Programów „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” oraz „Opieka wytchnieniowa”.